

Ārlietu ministrija

K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV-1395, tālr. 67016201, fakss 67828121, e-pasts pasts@mfa.gov.lv, www.mfa.gov.lv

VECĀKO AMATPERSONU SANĀKSMES

protokols Nr. 8

Norises vieta:

Ārlietu ministrija

Sanāksme sākās plkst. 15:00

Rīgā, 2022. gada 21. septembrī

Darba kārtība:

1. Padomes, kas notikušas jūlijā, augustā un septembrī
 - 1.1. 18.07. Ārlietu padome, 30.-31.08. ES ārlietu ministru neformālā sanāksme
 - 1.2. 14.07.-15.07. Neformālā Eiropas lietu ministru sanāksme
 - 1.3. 26.07. Ārkārtējā Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika) un 09.09. Ārkārtējā Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika)
2. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem
 - 2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (25. – 35. nedēļa).
3. ERASMUS programmas kandidāti
4. Dažādi

Sēdi vada: I. Levrence, Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās.

Sēdes locekļi:

Z. Sergejeva, Aizsardzības ministrija

M. Rone, Ekonomikas ministrija

I. Irbe, Finanšu ministrija

L. Martinsons, Finanšu ministrija

I. Bērziņa, Finanšu ministrija

K. Āboliņš, Iekšlietu ministrija

A. Vahere-Abražune, Izglītības un zinātnes ministrija

S. Catlaka, Kultūras ministrija

I. Elksne, Labklājības ministrija

E. Šimiņa-Neverovska, Satiksmes ministrija

E. Nagle, Satiksmes ministrija

K. Pommere, Tieslietu ministrija

E. Bērziņa, Veselības ministrija

M. Klismets, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

S. Ķipēna, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

I. Baļčūne, Zemkopības ministrija

M. Zondaks, Latvijas Banka

Klātesošie:

Ārlietu ministrija: D. Krieva, J. Baumanē, J. Bērziņš, A. Stīpniece-Pundore, G. Šneiders, S. Draviņš, D. Putniņa.

Citas institūcijas: S. Purva, Saeimas Eiropas lietu komisija, M. M. Lūse, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, S. Kalnača, Pārresoru koordinācijas centrs, R. Brusbārdis, Ministru prezidenta ārlietu padomnieks.

1. Padomes, kas notikušas jūlijā, augustā un septembrī

1.1. 18.07. Ārlietu padome, 30.-31.08. ES Ārlietu ministru neformālā sanāksme un 19.09. neformālā ES ārlietu ministru tikšanās Ņujorkā Ziņo: ĀM/ D. Krieva

Jūlijā Ārlietu padomes sanāksmē notika diskusija par Krievijas agresiju Ukrainā, ES attiecībām ar Latīņamerikas un Karību (LAC) reģiona valstīm, kā arī par digitālo diplomātiju.

Diskusijā par Krievijas agresiju Ukrainā dalībvalstis bija vienotas savā nostājā, ka šobrīd nogurumu atļauties nevar, un atbalstīja Eiropas Miera mehānisma 5. pakotni Ukrainas atbalstam un puda vienotu atbalstu nākamās pret Krieviju vērstās sankciju pakotnes pieņemšanai un Krievijas saukšanai pie atbildības par tās noziegumiem Ukrainā. Dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību komunicēt ar trešajām valstīm, lai cīnītos ar Krievijas dezinformāciju. ES dalībvalstis atbalstīja ES - LAC reģiona valstu attiecību stiprināšanu. Tiecoties uz aktīvāku ES - LAC politisko dialogu, kā tuvākais pasākums tika iezīmēta ES - CELAC ārlietu ministru sanāksme Argentīnā šī gada oktobrī. Diskusijas par ES digitālo diplomātiju koncentrējās uz aktuālo ārpolitisko kontekstu, apstiprināti Padomes secinājumi par digitālo jautājumu ciešo saistību ar cīņu pret dezinformāciju, iejaukšanos vēlēšanu procesos, interneta brīvības ierobežošanu. LV puda nepieciešamību sniegt atbalstu Ukrainas digitālajai infrastruktūrai.

ES ārlietu ministru neformālajā sanāksmē Prāgā ministri turpināja diskusiju par Krievijas agresiju Ukrainā, tostarp norisinājās arī vairāku dalībvalstu rosināta diskusija par vīzu izsniegšanas atcelšanu Krievijas tūristiem un Krievijas pilsoņu ieceļošanas ierobežošanu ES. Tika panākta politiska vienošanās apturēt ES-Krievijas līgumu par atvieglotās vīzu izsniegšanas kārtību Krievijas pilsoņiem. Tāpat sanāksmē tika panākta vienošanās, ka dalībvalstis, kam ir robeža ar Krieviju, var ieviest nacionālus ierobežojumus Krievijas valstspiederīgo ieceļošanai ES atbilstoši Šengenas kodeksam. Tostarp bija citas diskusijas, piemēram, par ES attiecībā ar Āfrikas valstīm (bada konteksts), no kurām, karam uzsākoties, ES saņēma ļoti zemu atbalstu. Secināja, ka jārūnā ar Āfrikas valstīm, jāsniedz tām atbalsts, jo karš nav vienīgais temats, jāsadarbojas jomās, kur iespējams vienoties.

19.09. notika neformāla ES ārlietu ministru sanāksme Ņujorkā, ministri vienojās par kontaktu pastiprināšanu ar trešajām valstīm, lai neitralizētu Krievijas dezinformāciju, bija vienprātis par visa veida militārā atbalsta sniegšanu Ukrainai, vienojās strādāt pie 6. miera instrumenta pakotnes atbalstam Ukrainai. Mūsu reģiona ministri izcēla nepieciešamību strādāt ar vadlīnijām par izsniegtajām vīzām Krievijas pilsoņiem.

1.2. Neformālā Eiropas lietu ministru sanāksme

Ziņo: ĀM/ A. Stīpniece-Pundore

14.-15.07.2022. Prāgā, Čehijā notika neformālā Vispārējo lietu padomes (VLP) sanāksme, kurā Čehija prezentēja savas prioritātes, uzmanības centrā bija jautājums par palīdzību Ukrainai, sanāksmē piedalījās arī Ukrainas premjerministra vietiece Eiropas integrācijas jautājumos Olga Stefanišina (*Olga Stefanishyna*). Tika pausts atbalsts Ukrainas rekonstrukcijai, atzīmēta enerģiskās neatkarības no Krievijas nepieciešamība, ES stratēģiskās komunikācijas nepieciešamība, cīņa pret Krievijas dezinformāciju gan iekšēji ES, gan ar partneriem ārpus ES.

Attiecībā uz ES demokrātisko institūciju stiprināšanu tika pausts atbalsts digitālo platformu regulēšanas mehānismiem, atbalsts iecerei stiprināt mediju brīvību un žurnālistu neatkarību un aizsardzību, mediju plurālismam. Izskanēja ierosinājums veidot mediju platformu uzticamas un kvalitatīvas informācijas pieejamībai ES iedzīvotājiem.

Konferences par Eiropas nākotni sakarā izvērtās diskusija par kvalificēto balstu vairākumu

(QMV), par iespējām mainīt balsošanas kārtību Padomē. Paldies visiem par sadarbību augustā, kad kā vieni no pirmajiem atbildējām uz Čehijas prezidentūras uzdoto viedokļa aptauju par QMV piemērošanu. Šobrīd vēl visas DV nav sniegušas atbildes. Dalībvalstu viedokļi dalās, diskusijas turpinās. Ministriju iesaiste būs vajadzīga arī turpmāk.

1.3. 26.07. Ārkārtējā Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika) un 09.09. Ārkārtējā Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome (enerģētika)

Ziņo: EM/ M. Rone

26.07., saasinoties situācijai, tika sasaukta ārkārtas enerģētikas Padome. Pirms tam EK nāca klajā ar regulas priekšlikumu par dabasgāzes patēriņa samazinājumu, ņemot vērā dabasgāzes apjoma no Krievijas samazinājumu un to, ka Krievija to izmanto kā politisku ieroci. Regulas mērķis ietaupīt dabasgāzi, sagatavoties iespējamiem piegādes traucējumiem no Krievijas. Regula paredzēja no šī gada augusta līdz nākamā gada martam dalībvalstīm brīvprātīgi samazināt patēriņu vismaz par 15% salīdzinājumā ar iepriekšējo 5 gadu vidējo patēriņu. Latvijai šis priekšlikums bija pieņemams. Regula arī paredz trauksmes mehānisma izveidošanu (ja 5 DV signalizē par krīzi dabasgāzes jomā, tad šis 15% samazinājums kļūst par obligātu mērķi). Sanāksmē regula tika pieņemta. Ministri arī apmainījās ar viedokļiem par energoapgādes stiprināšanu. DV dalījās ar pieredzi, tika uzsvērts, ka ES jāstrādā pie sašķidrinātās gāzes jaudu stiprināšanas. Augusta vidū iezīmējās, ka ar šo nav pietiekami, arī dalībvalstis sāka ieviest dažādus mehānismus elektrības cenu griestu, cenu samazināšanai un uzņēmēju atbalstam, kas draudētu ar iekšējā tirgus kropļošanu. Dalībvalstis izdarīja spiedienu uz Komisiju par vienota risinājuma nepieciešamību.

Ārkārtas Padomē septembrī notika politiska diskusija par energoapgādes cenu un drošības jautājumiem. EK piedāvāja potenciālos pasākumus cenu samazināšanai un plānoto jauno regulējumu. Tika piedāvāta koordinēta patēriņa cenu samazināšana, kā cenu griesti elektroenerģijas ražošanai, peļņu pārvirzot iedzīvotāju atbalstam; naftas, ogļu un gāzes kompāniju ienākumu pārvirzīšana iedzīvotāju atbalstam. Cenu griesti RU gāzei. Pēc diskusijām ministri atbalstīja jaunajā regulējumā iekļaut negāzes elektroenerģijas peļņu pārvirzīt iedzīvotāju atbalstam, piedāvāt īstermiņa iejaukšanos tirgū, iespējamu gāzes cenas atsaistīšanu no elektroenerģijas cenas, koordinēti samazināt elektroenerģijas patēriņu.

14.09. EK nākusi klajā ar jauno regulas priekšlikumu par ārkārtas intervenci mazumtirdzniecības cenu samazināšanai, kurā 3 galvenie elementi: elektroenerģijas patēriņa cenu samazināšana par 5% cenai pīķa stundās, patēriņa samazināšana dalībvalstīs brīvprātīgi par 10% mēnesī, virspeļņas pārdale atbalstam, regulētas cenas MVU un patērētājiem. Ekonomikas ministrija gatavo nacionālo pozīciju. 30.09. plānota nākamā ārkārtas enerģētikas ministru sanāksme, kurā plāno panākt politisku vienošanos par šo regulas priekšlikumu.

Nolemj: Pieņemt zināšanai ministriju sniegto informāciju.

2. EK politikas dokumenti par ES tiesību aktu projektiem

2.1. Sistēmā ESVIS-L saskaņoto COM tabulu apstiprināšana (25.-35. nedēļa)

Ziņo: ĀM/ I. Levrance

ĀM informē, ka 165 atbildības par priekšlikumiem saskaņotas ESVIS.

Nolemj: apstiprināt sistēmā ESVIS-L saskaņotās COM tabulas:

COM 25. nedēļa (20.06.2022. līdz 24.06.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 15.07.2022 (izņemot ierakstu C/2022/4179) ;
COM 26. nedēļa (27.06.2022. līdz 01.07.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 22.07.2022;
COM 27. nedēļa (4.07.2022. līdz 08.07.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 29.07.2022;
COM 28. nedēļa (11.07.2022. līdz 15.07.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 05.08.2022;
COM 29. nedēļa (18.07.2022. līdz 22.07.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 12.08.2022;
COM 30. nedēļa (25.07.2022. līdz 29.07.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 19.08.2022;
COM 31. nedēļa (01.08.2022. līdz 05.08.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 26.08.2022;
COM 32. nedēļa (08.08.2022. līdz 12.08.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 02.09.2022
COM 33. nedēļa (15.08.2022. līdz 19.08.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 09.09.2022
COM 34. nedēļa (22.08.2022. līdz 26.08.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 16.09.2022
COM 35. nedēļa (29.08.2022. līdz 02.09.2022.) saskaņota ESVIS-L sistēmā 23.09.2022

2.2. Atbildības noteikšana par Komisijas ieteikumu par brīvprātīgām tādu rentgena iekārtu veikspējas prasībām, ko izmanto sabiedriskās vietās (ārpus aviācijas jomas) (Nr. C/2022/4179).

Ziņo: ĀM/ I. Levrence

Izsakās: IeM/K. Āboliņš, FM/L. Martinsons, VARAM/M. Klismets

ĀM informē, ka nav saskaņota atbildība par Komisijas ieteikumu par brīvprātīgām tādu rentgena iekārtu veikspējas prasībām, ko izmanto sabiedriskās vietās (ārpus aviācijas jomas) (Nr. C/2022/4179). ĀM ieskatā kompetence sadalās starp trim ministrijām: Iekšlietu, Finanšu un VARAM.

IeM aicina FM skatīt ieteikumu, ņemot vērā, ka tas principā ir par iepirkumu organizēšanas procesu. Kā piemērs: FM uzņēmusies atbildību par direktīvu par zaļo transportu, jo, lai gan virsmērķis ir transports, pats regulējums ir par iepirkuma procedūru organizēšanu. Nevienai no IeM iestādēm šādas ierīces nav, viena dāvināta ierīce atrodas Policijas koledžā apmācību veikšanai.

FM viedoklis, ka publisko iepirkumu tvērums ir šaurs, bet mērķis panākt iekārtu atbilstību attiecīgajiem ieteikumiem. Jautā VARAM par iespēju attiecināt jautājumu uz Radiācijas drošības dienestu, kuram jau ir vadlīnijas par radioaktīvā starojuma precēm. Teorētiski kontroles pasākumus, izmantojot šīs iekārtas, var īstenot arī privātie uzņēmēji, tad nebūtu attiecināmi publiskā iepirkuma noteikumi.

VARAM norāda, ka Radiācijas drošības centrs arī ir iepazinies ar EK ieteikumu, un tas nav par radiācijas drošības prasību ievērošanu un kontroli. Par šādu iekārtu iegādi nav vajadzības informēt Radiācijas drošības centru. Piekrīt, ka nepieciešama ekspertu diskusija. Pašlaik nav steigas.

ĀM ierosina līdz nākamajam VAS panākt vienošanos ekspertu līmenī.

Nolemj: atgriezties pie jautājuma par atbildības sadali nākamajā VAS.

3. ERASMUS programmas kandidāti

Ziņo: ĀM/J. Baumannē

Izsakās: K. Āboliņš/IEM

ĀM informē, ka Eiropas Komisijas un Eiropas administrācijas skolas izsludinātās ERASMUS programmas 2 moduļiem 2023. gadā martā un oktobrī kopā pieteikti 8 kandidāti. Saskaņā ar atbilstību EK izvirzītajām prasībām priekšlikums pirmajam modulim prioritāri nominēt ĀM pārstāvi Regīnu Gultjajevu, otrajam modulim nominēt AiM pārstāvi Zeltu Sergejevu. Kā

alternatīvos kandidātus ierosina nominēt IeM pārstāvi Egitu Vanagu un VM pārstāvi Kristīni Daukševiču.

IeM aicina nākamreiz plašāk skatīt 4.kritēriju - ņemt vērā, kādi kandidāti no kurām ministrijām, tikuši apstiprināti ne tikai iepriekšējā reizē, bet arī senāk. Tas palīdzētu nodrošināt balansētāku sadalījumu starp ministriju kandidātiem. .

Nolemj: apstiprināt šādus kandidātus:

Prioritārie kandidāti:

I modulis (7. – 17. marts) Regīna Gultjajeva (ĀM);

II modulis (10. – 20. oktobris) Zelma Sergejeva (AiM).

Alternatīvie kandidāti:

I modulis (7. – 17. marts) Egita Vanaga (IeM)

II modulis (10. – 20. oktobris) Kristīne Daukševiča (VM).

4. Dažādi

Ziņo: ĀM/ I. Levrence.

ĀM ierosina noturēt nākamo VAS 26. oktobrī.

Nolemj: Noturēt nākamo VAS 26. oktobrī.

VAS protokols saskaņots elektroniski ESVIS-L sistēmā 2022. gada 30. septembrī.

Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietniece Eiropas lietās

I. Levrence

Protokolēja A. Caune

Ārlietu ministrijas Vispārējo un institucionālo lietu nodaļas
trešā sekretāre, tel. 67015966